

УДК 338.34.055.3:355.01

Владислава Беспала

студентка V курсу спеціальності «Менеджмент»

*Науковий керівник:***Анатолій Павленчик**канд. екон. наук., доцент, доцент кафедри інформатики та кінезіології
Львівський державний університети фізичної культури
імені Івана Боберського

ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Після оголошення на території України воєнного стану та початку активної фази бойових дій більша частина бізнесу була фактично паралізована через різноманітні обставини. Починаючи від морального та психологічного шоку до економічного спаду ділової активності та неможливості здійснення діяльності тими підприємствами, які знаходяться на території проведення бойових дій. Поряд із реальним воєнним фронтом, дією кіберфронту, очевидним та життєво необхідним є запуск потужного економічного фронту, який у такі непрості часи стає надзвичайно важливий для суспільства. Без економічної активності неможливе повноцінне функціонування держави в умовах воєнного стану.

Станом на 23 березня, за результатами опитування Європейської бізнес-асоціації, 70% опитаних компаній великого і середнього бізнесу продовжують працювати в повному обсязі або зі скороченнями. Більше 11% вже евакуювали свої підприємства із зони проведення активних бойових дій. Серед компаній малого і середнього бізнесу лише 13% працюють без обмежень, чверть підприємств, на жаль, уже вичерпала свої фінансові резерви [1].

Малий бізнес поступово повертається до роботи у більш-менш безпечних регіонах України. Цьому сприяють героїчна робота ЗСУ зі звільнення територій та повернення українців до своїх домівок. Але війна створила чимало перепон для ефективного відновлення діяльності підприємств.

Українська влада ухвалила низку рішень для підтримки національної економіки в цілому та малого і середнього бізнесу, зокрема. Важливим кроком було зниження податкового навантаження та запровадження Верховною Радою України в березні додаткових податкових стимулів, для підтримки бізнесу під час війни. Ухвалений закон передбачив можливість фізичним особам та підприємствам з оборотом до 10 млрд грн сплачувати єдиний податок з обороту в обсязі 2% за правилами, встановленими для третьої групи платників єдиного податку, тобто із звільненням від податку на прибуток, ПДВ та інших платежів. Для фізичних осіб-підприємців першої та другої груп сплата єдиного податку є добровільною.

Станом на початок квітня майже 150 тисяч компаній подали заявку на перехід на зменшену податкову ставку, серед яких близько 30 тисяч юридичних осіб та майже 120 тисяч фізичних осіб-підприємців. Крім цього, на час війни, уряд запустив безвідсоткове кредитування бізнесу, знявши усі обмеження по програмі пільгового кредитування «5–7–9%». Вже у квітні уряд додатково виділив більше 2 млрд. гривень за цією програмою.

Важливою ініціативою стала і програма релокації підприємств із зон бойових дій на захід України. Підприємствам створюються та забезпечуються умови для роботи на новому місці та можливості працевлаштування людей [2].

За даними квітневого опитування Європейської Бізнес Асоціації, малий бізнес поступово повертається до роботи: кількість непрацюючих підприємств за місяць знизилася з 42% до 26% [3].

Що стосується виплат заробітної плати, то в повному обсязі її виплачують наразі чверть компаній. Втім, 27% були вимушені скоротити виплати, а 22% не мають ресурсів для виплати заробітної плати, отже 15% відправляють співробітників в неоплачувану відпустку, а 9% вимушені частково чи повністю звільняти персонал [2].

Отже, відтік персоналу, проблеми з доставкою товарів, значне підвищення цін, від'їзд більшості клієнтів та зниження платоспроможності тих, хто лишився – це далеко не повний перелік проблем, які виникли під час введення воєнного стану в Україні. Вже зараз українські компанії зазначають, що найбільшими проблемами, з якими вони стикнуться після війни, будуть пошкоджена інфраструктура, пошук співробітників,

залучення інвестицій, відновлення логістики та пошук нових ринків збуту. Крім цього, згідно прогнозів українських компаній, у процесі післявоєнного відновлення вони стикнуться з проблемою пошуку нових постачальників та нових локацій діяльності бізнесу, налагодження всіх процесів виробництва.

Список використаних джерел

1. Підтримати бізнес в умовах війни [Електронний ресурс]. – URL: <https://ukrainer.net/biznes/> (дата звернення: 10.05.2022).
2. Відновлення роботи українського бізнесу в умовах війни [Електронний ресурс]. – URL: <https://www.unian.ua/economics/finance/mi-povernulisya-yak-ukrajinskiy-biznes-vidnovlyuye-robotu-pid-chas-viyuni-novini-ukrajina-11824872.html> (дата звернення: 11.05.2022).
3. Захист бізнесу [Електронний ресурс]. – URL: <https://eba.com.ua/advocasy/> (дата звернення: 11.05.2022).